

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
Олексій Жильцов
“ 14 ” травня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сценічний костюм та основи сценографії

для студентів 2 курсу
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
освітнього рівня перший (бакалаврський)
освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія

Київ - 2020

Розробник: В'ячеслав Вітковський, доцент кафедри хореографії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: В'ячеслав Вітковський, доцент кафедри хореографії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії

Протокол від «31» серпня 2020 року № 7

Голова засідання кафедри Володимир Грек

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія (за видами) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 30.08. 2018 р.

Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) Тетяна Медвідь

Робочу програму перевірено
 __, __.20__ р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__» _____ 20__ р., протокол №__
 (підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__» _____ 20__ р., протокол №__
 (підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__» _____ 20__ р., протокол №__
 (підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__» _____ 20__ р., протокол №__
 (підпис) (ПІБ)

1. Опис предмета навчальної дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 кредити 120 годин
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	28
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення особливостей сценічного костюму; побудови сцени та сценічного оформлення.

Завдання курсу:

- сформулювати поняття про особливості сценічного костюму та його значення в хореографічному мистецтві;
- визначити місце історичного костюму серед театральних костюмів;
- навчити розрізняти регіональні особливості національних костюмів;
- прищепити навички створення сценічного костюму з урахуванням особливостей хореографічної композиції.

У результаті вивчення студенти здобувають наступні компетентності:

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність бути критичним і самокритичним;
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- Здатність здійснювати ефективний комунікативний процес.

Фахові компетентності:

- Здатність усвідомлювати роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин;
- Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури;
- Здатність розуміти теорію та практику хореографічного мистецтва, усвідомлювати його як специфічне творче відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах;
- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної);
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах;
- Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності;
- Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції;

- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення хореографічного твору, його реалізації і презентації;
- Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу;
- Здатність володіти методикою викладання фахових дисциплін, основними методами хореографічної педагогіки;
- Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва;
- Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- Володіти знаннями в галузі історії мистецтв і використовувати їх з метою визначення виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту;
- Визначати хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрямки, стилі хореографії;
- Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- Визначати місце хореографії в системі міждисциплінарних зв'язків з метою ствердження національної самосвідомості та ідентичності;
- Сприймати інформацію, творчо її переосмислювати та застосовувати в процесі виробничої діяльності;
- Володіти принципами створення та оформлення хореографічного твору;
- Демонструвати володіння методиками викладання фахових дисциплін;
- Застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності відповідно до конкретних виробничих обставин;

- Відтворювати запропонований хореографом текст, забезпечуючи професійний рівень виконання, емоційну та акторську виразність;
- Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у різноманітних фестивалях і конкурсах;
- Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

Навчання з дисципліни «Сценічний костюм та основи сценографії» відбувається у формі лекційних занять, семінарських занять, самостійних робіт та модульних контрольних робіт.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів, тем	Всього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна: (28)					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Основи сценографії							
Тема 1 Побудова сцени.	24	8	8	-	-	-	8
Тема 2 Сценічне світло.	14	4	2	-	-	-	8
Тема 3 Художнє оформлення сцени.	18	4	2	-	-	-	12
Модульний контроль	4						
Разом	60	16	12	-	-	-	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи сценографії

Тема №1: Побудова сцени.

Лекційний модуль:

План:

1. Планшет сцени.
2. Зонування сцени.
3. Куліси, планування куліс.

Семінарське заняття:

1. Архітектура та обладнання сцени.

Модуль самостійної роботи: створити презентацію на тему: «Складові сцени».

Тема №2: Сценічне світло.

Лекційний модуль:

План:

1. Стаціонарне світло.
2. Переносні конструкції світла.
3. Сценічна аудіо та відео техніка.

Семінарське заняття:

1. Світлові ефекти.

Модуль самостійної роботи: написати конспект вивченої теми.

Тема №3: Художнє оформлення сцени.

Лекційний модуль:

План:

1. Різновиди декораційного оформлення сцени.
2. Ігрова сценографія.
3. Жорсткі і м'які декорації і зовнішній образ сцени.
4. Переваги і недоліки декорацій.

Семінарське заняття:

1. Виготовлення, художня обробка та призначення бутафорії.
2. Реквізит та його види.

Модуль самостійної роботи: написати конспект вивченої теми.

Критерії оцінювання до семінарських занять

10 балів - Студент сформулював чітку та розгорнуту відповідь на задане питання, у повному обсязі володіє матеріалом даної теми. Логічно, з дотриманням відповідної структури створив реферат/презентацію/конспект. Впевнено аналізує та систематизує набуті знання, наводить приклади.

9-8 балів- Студент володіє матеріалом у повному обсязі, надає чітку та розгорнуту відповідь на питання. Створює реферат/презентацію/конспект логічно, проте допускає технічні помилки при виконанні завдання. Аналізує та систематизує набуті знання.

7-6 балів - Студент володіє матеріалом даної теми, проте не в повному обсязі. Відповідь на питання формулює не чітко. При створенні реферату/презентації/конспекту порушена структура відповіді. Невпевнено аналізує набуті знання.

5-4 балів - Студент поверхнево володіє теоретичним матеріалом. Відповідь стисла та нелогічна. Реферат/презентація/конспект не мають чіткої структури. У тексті допущено багато технічних помилок. Студент не може проаналізувати та систематизувати набуті знання.

2-3 бали - Студент вибірково знається на заданій темі. Підготував стислу та поверхневу відповідь. Не зміг створити презентацію/реферат конспект згідно вимогам. Не може дати відповідь на запитання викладача.

1 бал- Студент не знає теоретичного матеріалу.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
			Кількість одиниць	Максимальн кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3.	Робота на	10	6	60

	семінарських заняттях			
4.	Виконання самостійної роботи.	5	3	15
5.	Виконання модульної роботи	25	2	50
	Разом			139
Коефіцієнт: $139 + 139 = 278$ $278 / 100 = 2,78$				

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Сценічний костюм		
Побудова сцени.	створити презентацію на тему: «Складові сцени».	5
Сценічне світло.	написати конспект вивченої теми.	5
Художнє оформлення сцени.	написати конспект вивченої теми.	5
<i>Разом: 28 год.</i>	<i>Разом: 15 балів.</i>	

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

5 балів- студент повністю виконав завдання самостійної роботи. Виконане завдання відповідає вимогам та має чітку та цілісну структуру.

4 бали – завдання ,що винесене на самостійне опрацювання виконане повністю, проте має незначні помилки, які не впливають на загальний результат. Визначає помилки, та чітко формує причині наслідки.

3 бали- завдання самостійної роботи виконане на середньому рівні. Відслідковуються помилки, які впливають на загальне сприйняття виконаного завдання.

2 бали- студент знає завдання самостійної роботи, проте не демонструє його практичну чи не знає його теоретичну частину.

1 бал- Студент не виконав завдання самостійної роботи.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

На 1 змістовий модуль заплановано 2 модульні контрольні роботи.

Модульна контрольна робота №1.

Тема: Побудова сцени.

Форма: письмова робота (тестування). Максимальна кількість балів – 25.

Питання (дати визначення поняттям):

1. Пристрої сцени.
2. Планування сцени;
3. Зонування сцени;
4. Куліси, плани куліс;
5. Задня куліса;
6. Сценічна виноска;
7. Прожектори та інші конструкції.

Модульна контрольна робота №2.

Тема: Сценічне світло і художнє оформлення сцени.

Форма: усне контрольне опитування. Максимальна кількість балів – 25 балів.

Питання:

1. Розкрийте поняття «стаціонарне світло».
2. Опишіть та проаналізуйте переносні конструкції світла.
3. Розкрийте поняття «сценічна аудіо та відео техніка».
4. Опишіть та проаналізуйте «світлові ефекти».
5. Опишіть та проаналізуйте різновиди декораційного оформлення сцени.
6. Розкрийте поняття «бутафорія» та опишіть її призначення.
7. Розкрийте поняття «реквізит» та його види.

Критерії оцінювання:

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент проявив глибокі систематичні знання даної теми, проявив аналітичні здібності, навів приклади, на переважну більшість питань дав правильну відповідь, допущені помилки є незначними.
19-22	Студент знає матеріал, але допускає незначні помилки, що не впливають на загальний результат відповіді.
15-18	Студент орієнтується в питанні, проте не чітко формує структуру відповіді, допускає помилки, що порушують правильність відповіді.
10-14	Відповідь поверхнева, не змістовна.
7-9	Відповідь на примітивному рівні.
1-6	Студент не орієнтується в зазначеному питанні.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою проведення семестрового контролю є залік. Практичний показ вивченого матеріалу, оцінювання виконаного завдання відповідно до критеріїв оцінювання практичного заняття (11 балів).

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінка
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного

	балів	складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

**6.4 Навчально-методична карта дисципліни
«Сценічний костюм та основи сценографії»**

Разом: 60 год.: лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Основи сценографії			
Кількість балів за модуль	<i>139 балів</i>			
Теми семінарських занять	Тема 1 Побудова сцени. <i>(відвідування – 1 бал)</i> <i>10 балів за роботу</i> <i>Всього – 44 бали</i>	Тема 2 Сценічне світло. <i>(відвідування – 1 бал)</i> <i>10 балів за роботу</i> <i>Всього - 11 балів</i>	Тема 3 Художнє оформлення сцени. <i>(відвідування – 1 бал)</i> <i>10 балів за роботу</i> <i>Всього – 11 балів</i>	
	Лекційні заняття	<i>4 бали</i>	<i>2 бали</i>	<i>2 бали</i>
	Самостійна робота	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>
	Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 <i>(25 балів)</i>	Модульна контрольна робота №2 <i>(25 балів)</i>	
Разом 139 балів				
Коефіцієнт – 2,78				

7. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Захаржевская Р. Костюм для сцены. – М.: Сов. Россия, 1967.
2. Нанн Д. История костюма 1200-2000. – М.: «АСТ», 2009.
3. Николаева Т.А. Украинская народная одежда. Среднее Поднепровье. – Киев «Наукова думка», 1987.
4. Николаева Т.А. Украинская народная одежда. Среднее Поднепровье. – Киев «Наукова думка», 1988.
5. Стамеров К.К. «Нариси з історії костюмів» І частина. – Київ «Мистецтво», 1978.
6. Стамеров К.К. «Нариси з історії костюмів» ІІ частина. – Київ «Мистецтво», 1978.

Додаткова література:

1. Акимов В. Ф. Художник театра о своём творчестве. – М.: Искусство, 1973.
2. Захаров Р. Слово о танце. - М.: Молодая гвардия, 1979.
3. Балет. Энциклопедия (под редакцией Ю. Григоровича) – М.: Советская энциклопедия, 1980.
4. Мочанов Ю. А. Композиция сценического пространства. – М.: Просвещение, 1981.